

Sorbus domestica (Jeřáb oskeruše)

synonyma: *Cormus domestica*, *Pyrus domestica*, *Pyrus serrulata*, *Pyrus sorbus*

čeleď: Rosaceae

oblasti: Albánie, Alžírsko, Andalusie, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Chorvatsko, Černá Hora, Česká republika, Francie, Írán, Itálie, Katalánsko, Korsika, Kosovo, Krym, Maďarsko, Makedonie, Malá Asie (Anatolie), Maroko, Moldávie, Německo, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Rumunsko, Sardínie, Sicílie, Slovensko, Slovinsko, Srbsko, Švýcarsko, Velká Británie

Pochází asi z jižní Evropy, severní Afriky a západní Asie. Patří mezi opadavé jednodomé rostliny. Dožívá se 300 - 500 (i 600)let. Dřevo je velmi tvrdé. Dorůstá výšky (5 -) 8 - 15 (i 30)m a šířky 15m v široce sloupovitém až rozkladitém habitu. Nové výhony jsou zakončeny zelenými lepkavými pupeny. Borka má tmavěšedou barvu a je rozpukaná. Pupeny jsou lysé, hnědé až hnědozelené a lepkavé. Lichozpeřené střídavé listy mají délku 12 - 22cm a tvoří je 6 - 10 párů tmavězelených lístků kopinatého tvaru s pilovým okrajem délky (3 -) 5 - 7 (i 8)cm, báze lístků je téměř symetrická a přisedlá. Kvete bílými květy průměru 1,5cm s 5ti okvětními lístky v 6 - 10cm kuželovitým nebo kulovitým chocholíku o průměru 6 - 10cm a korunní lístky jsou dlouhé 4 - 6mm. Plodem je žlutozelenočervená 5tipouzdrá jedlá kulatá až hrušková malvice velikosti 1,5 - 3 (i 4)cm. Plodit začíná ve věku 15 - 20let. Největší exemplář na Moravě se nachází pod kopcem Žerotín a jmenuje se Adamcova oskeruše. Obvod kmene činí 462cm, má výšku 11m a šířku 18m. Je stará zhruba 400 let. V Čechách je největší exemplář v obci Jenčice. Obvod má 3,9m. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. *maliformis*/f. *pomifera* - kulovité jablkovité plody velikosti 2,5cm
- var. *micropyrifomis* - plody drobné, hruškovité, žluté, délky 3cm, šířky 2,3cm
- var. *obtusepyrifomis*/f. *pyrifomis* - hruškovité až vejčité plody, dlouhé 3,5cm, široké 3cm
- var. *pomifera* - plody kulovité
- var. *pyrifera* - plody hruškovité
- var. *pyrifomis* - plody hruškovité, dlouhé 3 - 4cm, široké 2,5 - 3cm
- var. *zemleniensis* - plody hruškovité, dlouhé 4cm, široké 2,5cm, žluté s červeným líčkem

Vyhovuje mu dostatek světla, teplo a vápenitá hluboká půda bohatá na živiny. Odolává teplotám do -30°C.

Množí se semeny (musejí projít trávicím ústrojím ptáků nebo savců), roubováním, kořenovými nebo bylinnými řízků.

<https://www.rostliny.net/>